

Dwunasta Międzynarodowa Olimpiada Lingwistyczna

Pekin (Chiny), 21–25 lipca 2014

Zadania turnieju indywidualnego

Nie przepisuj tekstu zadania. Rozwiązuj każde zadanie na osobnej kartce (kartkach) papieru. Na każdej kartce należy napisać numer zadania, numer miejsca i nazwisko. Tylko w tym wypadku możemy gwarantować uwzględnienie wszystkich kartek.

Rozwiązania należy uzasadniać. Odpowiedź, nawet prawidłowa, podana bez żadnego uzasadnienia będzie oceniana nisko.

Zadanie nr 1 (20 punktów). Podane są formy czasowników w języku benabena i ich tłumaczenia na polski:

<i>nohobe</i>	ja biję jego
<i>kahalune</i>	my pobijemy ciebie
<i>nokoho'ibe</i>	my dwaj bijemy ciebie
<i>nolenufu'inagihe</i>	ponieważ my dwaj kłujemy was
<i>nolifi'ibe</i>	wy dwaj kłujecie nas
<i>nofunagihe</i>	ponieważ ja kłuję jego
<i>nofine</i>	ty kłujesz jego
<i>nifila'ibe</i>	wy dwaj ukłujecie mnie
<i>nonahatagihe</i>	ponieważ ty bijesz mnie
<i>lenahalube</i>	ja pobiję was
<i>nahalanagihe</i>	ponieważ wy pobijecie mnie
<i>lahala'ibe</i>	wy dwaj pobijecie nas
<i>nofutagihe</i>	ponieważ my kłujemy jego
<i>lenifilu'ibe</i>	my dwaj ukłujemy was
<i>noho'inagihe</i>	ponieważ my dwaj bijemy jego

(a) Przetłumacz na polski:

nonifibe, halu'ibe, lifilatagihe, nokufune, nolahanagihe.

(b) Przetłumacz na język benabena:

- wy dwaj bijecie jego;
- my ukłujemy ciebie;
- ponieważ my bijemy was;
- ponieważ wy ukłujecie jego.

⚠ Język benabena należy do rodziny trans-nowogwinejskiej. Mówi nim około 45 000 osób w Papui-Nowej Gwinei. —*Iwan Derżanski*

Zadanie nr 2 (20 punktów). Podane są formy liczby pojedynczej, podwójnej i mnogiej rzeczowników w języku kiowa i ich tłumaczenia na polski. Nie wszystkie formy zostały podane, mimo że wszystkie istnieją.

l. poj.	l. podw.	l. mn.	
adɔ	a	a	drzewo
mat ^h ɔnsjan	mat ^h ɔnsjan	mat ^h ɔnsjadɔ	dziewczynka
k'ɔ	k'ɔ	k'ɔgɔ	nóż
t ^h ot'olagɔ	t ^h ot'ola	t ^h ot'olagɔ	pomarańcza
aufi		aufigɔ	ryba
p ^h jaboado		p ^h jaboa	latarnia uliczna
mat ^h ɔn		mat ^h ɔdo	dziewczyna
k'ɔnbohodo		k'ɔnbohon	kapelusz
t'ɔ		t'ɔgɔ	łyżka
		e	chleb
alɔsɔhjego	?	alɔsɔhjego	śliwka
?	tsegun	tsegudo	pies
alɔguk'ogɔ	alɔguk'o	?	cytryna
?	k'ap ^h t ^h ɔ	k'ap ^h t ^h ɔgɔ	starzec
k ^h ɔdo	k ^h ɔ	?	koc
k'ɔdo	?	k'ɔdo	pomidor
?	alɔ	?	jabłko
?	p ^h ɔ	?	bizon
?	?	sado	dziecko
ɔlsun	?	?	grzebień
?	pitso	?	widelec
?	t ^h ɔp ^h paa	?	krzesło

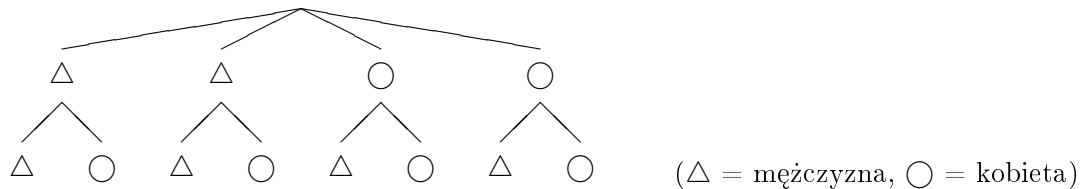
Wypełnij komórki tabeli oznaczone znakiem zapytania.

⚠ Język kiowa należy do rodziny kiowa-tano. Jest zagrożonym językiem, używanym przez zaledwie kilkaset osób w Oklahoma, USA.

Słowa w języku kiowa zostały zapisane w uproszczonej transkrypcji. **k'**, **t'**, **p'**, **k^h**, **p^h**, **t^h** są spółgłoskami; **ɔ** jest samogłoską.

—Aleksejs Peguševs

Zadanie nr 3 (20 punktów). Dawno dawno temu w Imperium Tanguckim („wielkim państwie Białego i Wysokiego”) żyło dwóch braci i dwie siostry. Każde z nich miało syna i córkę.

Poniżej znajdują się zdania w języku tanguckim, określające relacje między tymi osobami. Osoba o imieniu **Lhie²nyn²** jest mężczyzną.

1. Ldiu ² še ¹ Nie ² tse ¹ 'yn ¹ kâj ¹ ngu ² .	19. Lhie ² nyn ² Wa ² nie ¹ 'yn ¹ wia ¹ ngu ² .
2. Lhie ² nyn ² Ngwi ¹ mbyn ² 'yn ¹ lio ² ngu ² .	20. Ldiu ² še ¹ Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .
3. Sei ¹ na ¹ Wa ² nie ¹ 'yn ¹ ndo ¹ ngu ² .	21. Wa ² nie ¹ Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
4. Ldiu ² še ¹ Śan ¹ nia ¹ 'yn ¹ ndo ¹ ngu ² .	22. Śan ¹ nia ¹ Wa ² nie ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .
5. Śan ¹ nia ¹ Syn ¹ mei ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	23. Ngon ² ngwe ¹ Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ la ² ngu ² .
6. Ldiu ² še ¹ Syn ¹ mei ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	24. Lhie ² nyn ² Mbe ² phon ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
7. Ldiu ² še ¹ Wa ² nie ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	25. Mbe ² phon ¹ Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ ma ¹ ngu ² .
8. Kei ¹ žey ² Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	26. Lhie ² nyn ² Nie ² tse ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .
9. Ldiu ² še ¹ Kei ¹ žey ² 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	27. Lhie ² nyn ² Ngon ² ngwe ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
10. Lhie ² nyn ² Syn ¹ mei ¹ 'yn ¹ wia ¹ ngu ² .	28. Śan ¹ nia ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ lio ² ngu ² .
11. Lhie ² nyn ² Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .	29. Lhie ² nyn ² Ldiu ² še ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .
12. Kei ¹ žey ² Wa ² nie ¹ 'yn ¹ lio ² ngu ² .	30. Lhie ² nyn ² Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ wiej ² ngu ² .
13. Kei ¹ žey ² Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	31. Śan ¹ nia ¹ Nie ² tse ¹ 'yn ¹ mu ¹ ngu ² .
14. Lhie ² nyn ² Kei ¹ žey ² 'yn ¹ wiej ² ngu ² .	32. Lhie ² nyn ² Śan ¹ nia ¹ 'yn ¹ 'iə ¹ ngu ² .
15. Syn ¹ mei ¹ Nie ² tse ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .	33. Ngon ² ngwe ¹ Kei ¹ žey ² 'yn ¹ ny ¹ ngu ² .
16. Ngon ² ngwe ¹ Mbe ² phon ¹ 'yn ¹ kâj ¹ ngu ² .	34. Syn ¹ mei ¹ Śan ¹ nia ¹ 'yn ¹ źwej ¹ ngu ² .
17. Syn ¹ mei ¹ Sei ¹ na ¹ 'yn ¹ kâj ¹ ngu ² .	35. Mbe ² phon ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ ma ¹ ngu ² .
18. Ldiu ² še ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ ndo ¹ ngu ² .	36. Nie ² tse ¹ Sie ¹ tsie ¹ 'yn ¹ ____ ngu ² .

(a) Odtwórz drzewo genealogiczne rodziny.

(b) Wypełnij lukę w ostatnim zdaniu (jest tylko jedno możliwe rozwiązanie).

△ Język tangucki jest wymarłym językiem z rodziny tybeto-birmańskiej, którym posługiwano się w Imperium Tanguckim (1038–1227, współcześnie środkowe Chiny). Wśród uczonych nie ma zgody odnośnie do brzmienia tego języka, w związku z czym transkrypcja opiera się na jednej z rekonstrukcji. Cyfry w indeksie górnym oznaczają jeden z dwóch tonów (¹ = równy, ² = wzrastający); w szczególności, słowa oznaczające ‘ojciec’ i ‘matka’ mają pierwszy ton. **â, ê, ę, o, y, ə** są samogłoskami; **ś, ź, ’** są spółgłoskami. —Iwan Derżanski

Zadanie nr 4 (20 punktów). Podane są krótkie dialogi w języku engenni i ich tłumaczenia na polski:

1. *edèi âno nwâsesè ozyi lèlemù à? edèi ânò wei ga òkí nwâsese ozyi lèlemù.*
Czy ten mężczyzna przestraszy oszukanego złodzieja?
Ten mężczyzna powiedział, że (on)_{ten mężczyzna} nie przestraszy oszukanego złodzieja.
2. *avùràrà mù kìnono amemùrè ânò à? avùràrà mù wei ga òkí kìnono amemùrè ânò.*
Czy kobieta przypominała tę dziewczynę?
Kobieta powiedziała, że (ona)_{kobieta} przypominała tę dziewczynę.
3. *ámó lèlemù ânó wuese avùràrà mù à? amodhyòmù wei ga ò wuese avùràrà mù.*
Czy to oszukane dziecko nie zabiło kobiety?
Chłopak powiedział, że (ono)_{to oszukane dziecko} zabiło kobietę.
4. *edèi dhia gbúnònò amò à? avùràrà mù kofilomù wei ga o gbúnònò amò.*
Czy zły mężczyzna uzdrowi dziecko?
Kaszląca kobieta powiedziała, że (on)_{zły mężczyzna} uzdrowi dziecko.
5. *amemùré dhíá kìnono opilopo ânò à? avùràrà mù wei ga ó kìnono opilopo ânò.*
Czy zła dziewczyna nie przypominała tej świni?
Kobieta powiedziała, że (ona)_{zła dziewczyna} nie przypominała tej świni.
6. *ozyi gbunono okàá nùamù ânò à? ozyi wei ga òkí gbunono okàá nùamù ânò.*
Czy złodziej uzdrowił tego pobitego starca?
Złodziej powiedział, że (on)_{złodziej} nie uzdrowił tego pobitego starca.
7. *ozyi âno kìnònò edèi kofilomù à? amò ânò wei ga ó kìnono edèi kofilomù.*
Czy ten złodziej będzie przypominać kaszlącego mężczyznę?
To dziecko powiedziało, że (on)_{ten złodziej} nie będzie przypominać kaszlącego mężczyzny.

(a) Przetłumacz na polski:

8. *edèi ânò nwâsese ozyi à? amemùrè wei ga ò nwâsese ozyi.*
9. *amemùré lèlemu wúesè amodhyòmù ânò à?*
amemùré lèlemù wei ga òkí wúesè amodhyòmù ânò.

A oto jeszcze jedna odpowiedź w języku engenni, ale bez odnośnego pytania:

10. *ozyi ânò wei ga amò gbunono edèi.*

Przetłumacz ją na polski. Jeśli można ją przetłumaczyć na kilka sposobów, podaj wszystkie możliwe tłumaczenia i uzasadnij swoje rozumowanie.

(b) Przetłumacz na język engenni:

11. Czy starzec będzie przypominać tego kaszlącego chłopaka?
Dziecko powiedziało, że (on)_{starzec} nie będzie przypominać tego kaszlącego chłopaka.
12. Czy ta pobita kobieta nie przestraszyła mężczyzny?
Ta pobita kobieta powiedziała, że (ona)_{ta pobita kobieta} nie przestraszyła mężczyzny.

(c) Jeśli mielibyście ułożyć słownik języka engenni, jak wyglądałyby podstawowe formy słów ‘złodziej’ i ‘dziewczyna’? Uzasadnij odpowiedź.

⚠ Język engenni należy do rodziny benue-kongijskiej. Mówi nim około 20 000 osób w Nigerii.

Znak \cdot pod pierwszą samogłoską wyrazu oznacza, że wszystkie samogłoski tego słowa są wymawiane z lekko obniżonym językiem. Znaki $\acute{\cdot}$, $\grave{\cdot}$ i $\hat{\cdot}$ zaznaczają odpowiednio wysoki, niski i opadający ton; jeżeli nie ma żadnego znaku diakrytycznego, sylaba ma ton średni.

—Artūrs Semeņuks

Zadanie nr 5 (20 punktów). Podane są wyrazy i związki wyrazowe w języku północno-zachodni gbaya i ich tłumaczenia na polski w kolejności losowej:

**ʔáá, ʔáá náng nú kò, ʔáá sèè, búmá yík, búmá zù yík, dáng gòk, dí fò, dí sèè,
kò yík, kò zòk, náng wí, nú fò, nú lébé, sèè wí, yík, yík wí, zù**

na powierzchni; oczodół; brew; rzęsa; oczy/twarz;
granica pola; noga; szczęście; wątroba; dobre pole; nozdrza;
nad; jadowita żmija; koniuszek języka;
umierać; zazdrościć; umieścić

- (a) Ustal prawidłowo odpowiedniki.
(b) Przetłumacz na polski: **búmá zù, kò, lébé gòk, lébé wí.**
(c) Przetłumacz na język północno-zachodni gbaya: w środku; głowa; niezadowolenie; nos.

⚠ Język północno-zachodni gbaya należy do rodziny ubangijskiej. Mówi nim około 200 000 osób w Republice Środkowoafrykańskiej.

Słowa w języku północno-zachodni gbaya zostały zapisane w uproszczonej transkrypcji. ʔ jest spółgłoską.

—Boris Iomdin

Redakcja: Bożydar Bożanow, Iwan Derżanski, Hugh Dobbs, Dmitrij Gerasimow, Ksenia Gilarowa, Stanisław Gurewicz, Gabrijela Hladnik, Boris Iomdin, Bruno L’Astorina, Jae Kyu Lee (red. odp.), Elica Milanowa, Aleksejs Peguševs, Aleksandr Piperski, Maria Rubinsztejn, Daniel Rucki, Estere Šeinkmane, Artūrs Semeņuks, Paweł Sofroniew, Milena Wenewa.

Tekst polski: Daniel Rucki.

Powodzenia!